

Sygn. akt I ACa 1193/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 listopada 2013 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu – Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	Wiceprezes SA Jacek Gołaczyński
Sędziowie:	SSA Małgorzata Bohun (spr.) SSA Sławomir Jurkowicz
Protokolant:	Teresa Wróbel - Płatek

po rozpoznaniu w dniu 29 listopada 2013 r. we Wrocławiu na rozprawie

sprawy z powództwa **E. G.**

przeciwko **(...) S.A. w W.**

o zapłatę

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu

z dnia 17 czerwca 2013 r. sygn. akt I C 209/12

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 1.800 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powódka domagała się zadośćuczynienia za krzywdę doznaną w wyniku śmierci matki w wypadku drogowym dnia 20.09.2009 r., a także odszkodowania, które odpowiada kosztom podróży do Polski w celu wzięcia udziału w pogrzebie matki.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd I instancji zasądził od pozwanego na rzecz powódki 89.817,39 zł. z ustawowymi odsetkami od kwoty 70.000 zł. od dnia 1.03.2011 r. i od kwoty 19.817,39 zł.; od dnia 1.04.2012 r., oddalając dalej idące powództwo. Na kwotę tę składa się 70.000 zł. tytułem zadośćuczynienia oraz 19.817,39 zł tytułem zwrotu kosztów przelotu ze Stanów Zjednoczonych na uroczystości pogrzebowe matki.

Z wyrokiem tym nie zgodziła się strona pozwana składając apelację, w której zarzuciła:

I. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

- art. 435 § 1 KC w zw. z art. 436 § 1 KC w zw. z art. 6 k.c. poprzez uznanie iż udowodniona i w związku z tym bezsporna jest kwestia charakteru odpowiedzialności posiadacza pojazdu i w związku z tym przyjęcie, że odpowiedzialność za zdarzenie z dnia 20 czerwca 2009 r. ponosi podmiot ubezpieczony u strony pozwanej, a w konsekwencji i strona pozwana, podczas gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na przyjęcie odpowiedzialności strony pozwanej za skutki zdarzenia;
- art. 436 § 2 k.c. poprzez jego niezastosowanie, tj. uznanie, że nie istnieją podstawy do uznania przewoźu J. J. za przewóz grzecznościowy, a także uznanie, że przepis ten nie ma zastosowania do powódki, ponieważ ta nie była pasażerem przewożonym z grzeczności;
- art. 363 § 1 k.c. oraz art. 6 k.c. poprzez przyjęcie, iż powódce należy się odszkodowanie, w wysokości zasądzanego świadczenia, za skutki przedmiotowego zdarzenia, podczas gdy nie udowodniła ona faktu, iż za zaistnienie przedmiotowego zdarzenia drogowego odpowiedzialna jest strona pozwana;
- art. 446 § 1 k.c. poprzez błędną jego wykładnię, tj. zaliczenie przez Sąd kosztów dojazdu na pogrzeb do niezbędnych kosztów pogrzebu.

II. naruszenie przepisów prawa procesowego, mające istotny wpływ na rozstrzygnięcie zapadłe w sprawie, tj.:

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego polegającą na uznaniu, że strona pozwana odpowiada za skutki zdarzenia z dnia 20.03.2009r. na zasadzie ryzyka oraz, że zobowiązana jest do zapłaty na rzecz powódki kosztów dojazdu powódki i jej rodziny na pogrzeb zmarłej J. J..

Wskazując na te zarzuty wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku przez zasądzenie na rzecz powódki kwoty 70.000 zł tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od 01.03.2013 r. oraz odpowiednią zmianę rozstrzygnięcia o kosztach postępowania przed Sądem I instancji i zasądzenie od powoda na rzecz strony pozwanej zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Z ustaleń dokonanych przez Sąd I instancji, które Sąd Apelacyjny przyjął za własne wynika, że w dniu 20 czerwca 2009 r. miał miejsce wypadek komunikacyjny. Samochód kierowany przez B. J. zjechał na lewy pas ruchu i zderzył się z samochodem kierowanym przez M. M.. J. J. matka powódki jechała samochodem kierowanym przez B. J..

Jechała z K. nad morze na wakacje wraz z innymi członkami rodziny.

W wyniku wypadku doznała licznych obrażeń ciała, które spowodowały śmierć na miejscu. Powódka córka J. J. mieszka w Stanach Zjednoczonych razem z mężem, synem i córką. J. J. od wielu już lat, z krótkimi przerwami, kiedy wracała do Polski, mieszkała z córką w Stanach Zjednoczonych, zajmowała się wnukami prowadzeniem domu. W dniu 22 czerwca 2009 r. powódka przyleciała samolotem na pogrzeb matki razem z mężem i dziećmi. Bilety na dzień przylotu i powrotu kosztowały 6.116 USD.

Po dokonaniu tych ustaleń Sąd Okręgowy uznał, że powództwo zasługuje na uwzględnienie, co do zasady. Wskazał w motywach wyroku, odnosząc się do zarzutów strony pozwanej, że w sprawie nie można mówić o zastosowaniu art. 436 § 2 k.c., albowiem przepis ten dotyczy naprawienia szkód doznaných przez jednego posiadacza pojazdu mechanicznego w stosunku do drugiego. Wynika to wprost z brzmienia tego przepisu, który stanowi, że w razie zderzenia

się mechanicznych środków komunikacji poruszanych za pomocą sił przyrody wymienione osoby mogą wzajemnie żądać naprawienia poniesionych szkód tylko na zasadach ogólnych.

Wskazał też Sąd I instancji, że zmarła J. J. nie była osobą przewożoną z grzeczności, bowiem przewóz z grzeczności oznacza udzielenie innej osobie pomocy w transporcie w sytuacji nagłej, gdy kierujący pojazdem wyświadcza innej osobie pomoc, kierując się chęcią wsparcia, uprzejmością. Taka sytuacja nie obejmuje, jak wyjaśnia Sąd Okręgowy, zabrania osoby z rodziny w ramach zorganizowanego wyjazdu, w szerszym gronie osób z rodziny.

Za stosowny wymiar należnego powódce zadośćuczynienia uznał Sąd I instancji sumę 80.000 zł, a ponieważ powódce została już wypłacona przez stronę pozwaną kwota 10.000 zł. zasądził na rzecz powódki dalszą kwotę 70.000 zł. zadośćuczynienia,.

W ocenie Sądu I instancji zasadne było również żądanie zasądzenia kwoty 19.817,39 zł., tytułem zwrotu kosztów przelotu ze Stanów Zjednoczonych do Polski powódki i jej rodziny na pogrzeb J. J.. Koszty te, jak wskazał to Sąd I instancji, należą się powódce na podstawie art. 446 § 1 k.c.

Sąd Apelacyjny odnosząc się do apelacji strony pozwanej nie znalazł podstaw do jej uwzględnienia.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że zarzuty podniesione w apelacji strony pozwanej nie korespondują z zakresem zaskarżenia i wnioskiem apelacyjnym.

Strona pozwana, bowiem zarzucając naruszenie prawa materialnego art. 436 § 2 k.c. przez jego niezastosowanie, a także zarzut naruszenia art. 436 § 1 k.c. kwestionując tymi zarzutami samą zasadę odpowiedzialności strony pozwanej, w istocie apelacją zaskarżyła tylko kwotę 19.818 zł. Stanowiącą koszt dolotu powódki z rodziną na pogrzeb matki. Z wniosku apelacyjnego również jednoznacznie wynika, że apelacja zmierza do zmiany rozstrzygnięcia Sądu I instancji tylko w tej części. Wskazać, zatem należy na brzmienie art. 378 § 1 k.p.c., zgodnie, z którym Sąd II instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania. Strona pozwana w swojej apelacji popada w pewną sprzeczność, skoro formułuje zarzuty zmierzające do zakwestionowania w dalszym ciągu zasady odpowiedzialności, przy jednoczesnym nie zaskarżeniu rozstrzygnięcia Sądu I instancji w zakresie przyznanego powódce zadośćuczynienia z tytułu śmierci matki w kwocie 70.000 zł. Zresztą, co również wskazuje na pewną niekonsekwencję, strona pozwana wypłaciła w trakcie likwidacji szkody powódce i jej bratu kwoty po 10.000 zł. tytułem zadośćuczynienia nie mając wobec tego wówczas wątpliwości, co do swojej odpowiedzialności.

Odnosząc się jednak do tych zarzutów, w szczególności przepisu art. 436 § 2 k.c. przez jego niezastosowanie i uznanie, że nie istnieją podstawy do uznania przewozu J. J. za przewóz grzecznościowy Sąd Apelacyjny w pełni podziela argumentację Sądu I instancji zawartą w motywach zaskarżonego wyroku. Należy przede wszystkim podkreślić, że ani w doktrynie, ani w orzecznictwie nie wskazuje się na jakiś katalog sytuacji, w których mamy do czynienia z przewozem z grzeczności, a wyczerpujące wyliczenie takich sytuacji jest niemożliwe. Generalnie jednak przyjmuje się, że przewóz z grzeczności nie jest identyczny z pojęciem przewozu nieodpłatnego, a także, że art. 436 § 2 zd. 2 k.c. nie znajduje zastosowania w tych wszystkich przypadkach, gdy po stronie przewoźnika istnieją jakieś obowiązki. Ma rację zatem Sąd Okręgowy wskazując, że w sytuacji gdy matka powódki podróżowała wspólnie z rodziną w ramach zorganizowanego wyjazdu na wypoczynek nie można mówić o „przewozie z grzeczności”.

Przechodząc do omówienia zarzutu apelacji naruszenia art. 446 § 1 k.c. to z tym zarzutem również nie można się zgodzić. Na pełną akceptację zasługuje stanowisko Sądu I instancji, iż koszty przelotu powódki, jej męża i dzieci ze Stanów Zjednoczonych na pogrzeb matki powódki stanowiły celowe i

usprawiedliwione wydatki i pozostawały w związku przyczynowym ze śmiercią J. J. w wypadku komunikacyjnym, za który, jak wyżej wskazano, odpowiedzialność ponosi strona pozwana. Powódka wykazała też wysokość tych wydatków, których strona pozwana nie zakwestionowała. Przytoczone w uzasadnieniu apelacji orzeczenie Sądu Najwyższego, w którym sąd ten próbuje wskazać, w miarę precyzyjnie, co należy zaliczać do kosztów pogrzebu w rozumieniu art. 446 § 1 k.c., w żadnym razie nie może mieć wpływu na ocenę zaskarżonego wyroku. Przeciwnie z treści przytoczonego wyroku z dnia 6 stycznia 1982 r. wynika, że ten katalog jest dość szeroki ale nie zamknięty. Jeśli zgodnie z tezą tego orzeczenia do kosztów pogrzebu w rozumieniu art. 446 § 1 k.c. zaliczyć można zakup odzieży żałobnej czy zwrot kosztów poniesionych na poczęstunek osób biorących udział w pogrzebie to wydaje się, że tym bardziej za takie koszty uznać należy koszt związany z dojazdem na pogrzeb przez osoby najbliższe.

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do uwzględnienia apelacji strony pozwanej i orzekł jak na wstępie (art. 385 k.p.c.), o kosztach postępowania apelacyjnego orzekając na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c.

KP